

NHÂN CHÚNG SỐNG MỘT THỜI BẠO TÀN

TỪ TRUNG TÂM HUYỆN PHÚ XUYẾN, ĐI THÊM KHOẢNG MỘT CÂY SỐ QUA HẦM CHUI DÂN SINH ĐƯỜNG CAO TỐC CẦU GIẾ - PHÁP VÂN CHÚNG TÔI TÌM VỀ “BẢO TÀNG CHIẾN SĨ CÁCH MẠNG BỊ ĐỊCH BẮT TÙ ĐÀY” CỦA NHỮNG NGƯỜI CỤU TÙ PHÚ QUỐC Ở THÔN NAM QUẤT, XÃ NAM TRIỀU, HUYỆN PHÚ XUYẾN, HÀ NỘI TRONG NHỮNG NGÀY GIỮA THÁNG 9. MỘT NGÀY NGẮN NGŨI NHƯNG CHÚNG TÔI CÓ THÊM CƠ HỘI ĐỂ ĐƯỢC BIẾT ĐẾN NHỮNG VIỆC LÀM BÌNH DỊ MÀ CAO CẢ CỦA NHỮNG NGƯỜI CỤU CHIẾN BINH ĐÃ TÙNG VÀO SINH RA TỬ MỘT THỜI Ở NHỮNG NHÀ TÙ HAY CHIẾN TRƯỜNG ĐÁY KHÓI LỬA.

BẢO TÀNG CÓ MỘT KHÓNG HAI

“Khắp Việt Nam chứ không riêng xã, huyện này chỉ có duy nhất bảo tàng lịch sử tư nhân độc nhất vô nhị này thôi!”, ông Bảng quả quyết.

Bảo tàng được xây dựng trên một khu đất rộng chừng 2000m². Lúc mới thành lập, bảo tàng có tên là “Phòng truyền thống chiến sĩ cách mạng bị địch bắt tù đày”. Đến năm 2007, UBND tỉnh Hà Tây cũ đã kí quyết định công nhận phòng truyền thống ấy là “Bảo tàng chiến sĩ cách mạng bị địch bắt tù đày”. Tuy là bảo tàng lịch sử tư nhân nhưng có tới 10 phòng trưng bày với hơn 2000 hiện vật, kỷ vật vô giá. Không ai biết rằng, bảo tàng ấy lại là của một người cụu tù cách mạng từng bị bắt và tù đày ở nhà tù Phú Quốc - ông Lâm Văn Bảng, Phó ban liên lạc cụu tù Phú Quốc.

Để có được bát hương đặt trong đền thờ vong linh các liệt sĩ, ông Bảng cùng đồng đội đã đi khắp các nghĩa trang, nhà tù của mọi miền Tổ quốc như nhà tù Sơn La, nghĩa trang Trường Sơn, nhà tù Phú Quốc... lấy mỗi nơi một ít đất, một chân hương mang về. “Ngoài những hiện vật mà anh em cất công lặn lội đến từng chiến trường, nhà tù sưu tầm được thì còn có những hiện vật, bức ảnh phải nhờ đến đại sứ quán Mỹ giúp đỡ. Ngoài ra, bảo tàng này còn là nơi tự tay anh em chúng tôi phục chế những hình ảnh của quá khứ đau thương”, ông Bảng cho biết. Bảo tàng này không giống bất cứ bảo tàng nào khác bởi vì những nhân viên trong bảo tàng đều là những nhân chứng sống đã có một thời bị địch bắt giam và tra tấn như thời trung cổ.

Mỗi hiện vật trong bảo tàng là một câu chuyện bi hùng mà những chiến sĩ cách mạng bị địch bắt tù đày phải đổi bằng xương, bằng máu và cả tính mạng để giữ gìn, bảo quản. Trong số những kỷ vật thiêng liêng ấy có lá cờ Đảng và tấm chân dung Hồ Chủ tịch được nhuộm bằng máu của các chiến sĩ cách mạng trong nhà tù Phú Quốc. Hình búa liềm ở giữa lá cờ được tạo nên từ những viên thuốc ít ỏi mà các chiến sĩ cách mạng có được đem mài ra, pha thành màu để vẽ. Ông Bảng cho biết, trong tù, một viên thuốc còn quý hơn máu. Tuy vậy, nhiều người tù

sức khỏe yếu song dứt khoát không uống thuốc để dành làm màu vẽ cờ Đảng. Đặc biệt, nơi đây còn có những hiện vật ẩn hiện đầu đó linh hồn của các liệt sĩ như tảng đá đập vào đầu, đinh đóng vào người hay đầu đạn ghim trong hài cốt....

Bên cạnh những gian trưng bày các mô hình, thủ đoạn tra tấn của kẻ thù với những chiến sĩ cách mạng, bảo tàng còn có phòng đọc sách báo, phòng trưng bày kỷ vật, bút kí của Bác cùng những người chiến sĩ.

TÂM NGUYỆN NGƯỜI CÒN SỐNG

Hiện giờ, bảo tàng luôn có 15 cụ chiến binh thường trực, thay phiên nhau chăm sóc, bảo vệ và hướng dẫn cho khách tham quan. Ngoài ra còn có 10 người làm việc không thường xuyên, cũng đều là những cụ chiến binh trên địa bàn huyện Phú Xuyên, Hà Nội.

Trong 4 năm, 8 tháng, 7 ngày bị địch bắt và tù đày tại lao tù Phú Quốc, ông Bằng đã từng phải chịu đựng và chứng kiến những thủ đoạn tra tấn dã man, tàn bạo của kẻ thù. Lúc ra tù, ông luôn trân trọng phải làm một điều gì đó để tri ân đồng đội – những người đã ngã xuống cho mình được sống. Từ đó, ông Bằng đã đi khắp các nhà tù, chiến trường, nghĩa trang liệt sĩ khắp đất nước để sưu tầm những kỷ vật, mẫu vật và liên lạc với các đồng đội trong huyện về đây để thành lập, góp phần chăm sóc, quản lí bảo tàng. Với phương châm sống: “Tự nguyện-Tự túc-Tự quản-Tự chịu trách nhiệm”, những người cụ chiến binh trong bảo tàng tuy mỗi người ở một vùng quê khác nhau nhưng điều quan trọng là họ vẫn giữ được tố chất, phong thái của người lính nên chẳng quản ngại đường xá xa xôi, xa gia đình đến “định cư” và “thấp nén tâm hương” cho đồng đội. Trong những cụ binh ngày đêm “làm không công” ở bảo tàng có Đại úy Nguyễn Văn Ủy (78 tuổi), người từng đi qua hai cuộc chiến tranh từ thời kháng chiến chống Pháp đến những trận chiến ác liệt ở đường 9 - Khe Xanh.

Bữa cơm đạm bạc hằng ngày, những người cụ binh nơi bảo tàng này vẫn dành riêng hai chiếc bát đựng đồ ăn, hai đôi đũa, hai chén rượu để tưởng nhớ đến những người bạn đã nằm xuống nơi chiến trường.

GÌN GIỮ CHO MUÔN ĐỜI SAU!

Không chỉ để phục vụ tại chỗ cho những

đoàn khách tham quan, những người cụ chiến binh trong bảo tàng còn tổ chức những chuyến đi trưng bày lưu động ở Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn (ĐHQGHN), triển lãm nhiều lần ở Trung tâm Triển lãm Quốc gia (số 2, Hoa Lư, Hà Nội) hay không ít lần về tận những địa bàn vùng sâu, vùng xa.

Nhiều đoàn quan chức cấp cao trong và ngoài nước, cụ chiến binh, học sinh, sinh viên các tỉnh, thành phố đã về đây dâng hương, báo công, thăm và tặng quà các gia đình chính sách địa phương. Trong những buổi giao lưu “Tiếng hát tri ân đồng đội” thì những giọt nước mắt của những người vợ, người mẹ liệt sĩ lại tuôn rơi xúc động bao người. “Đây là nơi để thế hệ trẻ có thể hình dung lại quá khứ đau thương mà hào hùng của ông cha, qua đó để sống

và cống hiến nhiều hơn cho quê hương, đất nước. Tôi nghĩ, ai cũng nên một lần đến với nơi này để nhìn lại chính mình”, chị Đặng Bạch Trúc Nhi, đến từ Thành phố Hồ Chí Minh nói.

“Ngày 7/9 vừa qua, tại Hội nghị Hội Cựu chiến binh Hà Nội đã có quyết định trong lúc chuyển giao từ ngoài công lập đến công lập, Thành phố sẽ đầu tư một nguồn kinh phí để di chuyển bảo tàng ra trung tâm huyện Phú Xuyên nhằm phục vụ đồng đảo người dân, đây là một tín hiệu mừng cho anh em chúng tôi. Tuy nhiên, trong bảo tàng hiện vẫn còn hàng nghìn hiện vật chưa được trưng bày vì không có không gian, kinh phí”, ông Bằng trần trở.

HỒ DUY